Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Manoli Calafel Trecet

Pasaia, Gipuzkoa
(1931-2023)

Aurkibidea

Biografia

Pasai Donibaneko Bonantza pasealekuan jaio zen, Beduria etxean. Gurasoak bertakoak zituen, aita arrantzalea eta ama arrain-saltzailea. Bi senide ziren. Eskola publikoan ibili zen Manoli. 14 urterekin Getariara joan zen saregile lana ikastera. Kalez kale arraina saltzen ere gaztetan hasi zen. Ramon Laboa arrantzalearekin ezkondu zen, Donibanekoa hura ere. Lau seme izan zituzten. Gran Karmengo Ama baporea izan zuten, Pasai Donibaneko lau arrantza ontzietako bat.

Zintak

PAS-009

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2011-04-04
- **Iraupena**: 107 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

PAS-019

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2011-06-17
- **Iraupena**: 87 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Eider
- **Transkribatzailea(k)**: Alkorta Agirrezabala, Jon

PAS-020

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2011-06-17
- **Iraupena**: 45 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Idoia

PAS-021

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia - Oruesagasti, Ainitze
- **Data**: 2011-06-22
- **Iraupena**: 78 min

- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

PAS-022

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia - Oruesagasti, Ainitze
- **Data**: 2011-06-22
- **Iraupena**: 52 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. "Gaizto amorratuak izan gara"

- **Erref**: PAS-009/003
- **Iraupena**: 0:02:03. **Hasi**: 00:03:51. **Bukatu**: 00:05:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Umetan, herriko eskolan ibili zen. Maistrari buruzko azalpenak ematen ditu. Umetako gaiztakeriak: sagarrak ostu, eskola orduan San Pedrora igerian joan, katu harrapatzen ibili... Erdietan ez zen eskolara joaten.

2. Etxean, euskaraz

- **Erref**: PAS-009/005
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:07:25. **Bukatu**: 00:08:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Eskolak erdaraz izaten ziren: zigorra jartzen zien euskaraz eginez gero. Etxean, euskaraz egiten zuten. Francoren denboran, galarazita zegoen kalean euskaraz hitz egitea.

3. Arropak eta garbitokiak

- **Erref**: PAS-009/007
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:09:45. **Bukatu**: 00:11:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Umetako arropak nolakoa izaten ziren. San Juan bezperan estreinatu ohi zen arropa berria. Gaztetan, etxe atzeko garbitokira joaten zen arropak garbitzera. Garbitokia nolakoa zen azaltzen du. Garbitokian, kantuan aritzen ziren arropak xaboitzen zituzten bitartean. Gero, kale aldean beste garbitoki bat egiten zuten.

4. "Ujuka, arraina"

- **Erref**: PAS-009/010
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:13:12. **Bukatu**: 00:15:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Gazterik hasi zen arraina saltzen beste bi lagunekin batera. Moilan arraina pisatzeko eta prestatzeko postua jartzen zuten, eta Manoli "ujuka" joaten zen kalean barrena. Manolik enkarguak hartu, lagunek eskatutakoa prestatu eta, gero, etxez etxe entregatu ohi zituen eskariak. Arratsaldetan, sare-konpontzera joaten zen. Arraina ohol batean jarri eta buru gainean edota saihets aldean eraman ohi zuen.

5. Donostiako moilara, arrain bila

- **Erref**: PAS-009/011
- **Iraupena**: 0:03:17. **Hasi**: 00:15:09. **Bukatu**: 00:18:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak

Laburpena:
Baporeak Donostian sartzen ziren, eta Manoli hango moilara joaten zen arrain bila. San Pedron hartzen zuen Donostiarako autobusa. Arrainez betetako kalderak autobus gainaldean joaten ziren. Autobus gidariek arraina osten omen zien: "haiek arrantza hobea edukitzen zuten lehorrean" dio. Herrian saltzen zuen arrain gehiena, bertan baitzuen parrokia hartua. Zerbait saldu gabe geratzen bazitzaion, Lezora edota Errenteriara joaten zen. Herrira lehenbizi iristen zenak saltzen omen zuen gehien. "Antxoa, antxoa!" edo tokatzen zen arraina esanez joaten zen kalean barrena, eta bezeroak leihora hurbildu eta zain egoteko esaten zioten; gero, kalean egiten zuten salerosketa. Arrasteroko arraina, Trintxerpen hartzen zuen.

6. Arrain-salmenta; neurriak

- **Erref**: PAS-009/012
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:18:26. **Bukatu**: 00:19:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Arrain-salmentari buruz hitz egiten du. Antxoa eta berdela dozenaka saltzen ziren. Arrasteroko arraina, berriz, pisatuta.

7. Mantala jantzita, arraina saltzeko

- **Erref**: PAS-009/013
- **Iraupena**: 0:00:34. **Hasi**: 00:19:29. **Bukatu**: 00:20:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Mantala jantzita ibiltzen ziren arraina saltzen. Uztailaren 27an, Arrantzale Egunean, mantala eta lepoan zapia jantzi ohi zuten.

8. "Los cuatro caballos" edo lau baporeak

- **Erref**: PAS-009/016
- **Iraupena**: 0:02:32. **Hasi**: 00:23:46. **Bukatu**: 00:26:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Ontzigintza
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:
Etxeko baporea nolakoa zen azaltzen du. Herrian egin zen itsasontzi berrietan lehendabizikoa izan zen Manoliren etxekoa. Ondoren, beste hiru egin ziren. "Los cuatro caballos" esaten zien. Baporeen izenak: Karmengo Ama (Manoliren etxekoa), Santa Faustina, 'Nuevo Virgen de la Torre' eta 'Gran San Luis'. Herriko Goldarazena ontziolan egin ziren lau baporeak. Lehenago eduki zituzten ontziak nolakoak ziren aipatzen du.

9. Gizonezko eta emakumezkoen lehorreko lanak

- **Erref**: PAS-009/017
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:26:18. **Bukatu**: 00:28:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Arraina deskargatzea, aparejuak eta beita prestatzea... gizonezkoen lana izaten zen. Arraina deskargatzera Trintxerpera joaten ziren. Hilean behin, Manolik komandantziara joan behar izaten zuen baporeko liburua zigilatzera. Tripulazioan 14-15 lagun zeuden izena emanda. Salmenta, emakumeek egiten zuten, eta horretan aritzen zirenei "pixonera" esaten zien. Herriko hainbat "pixonera" aipatzen ditu.

10. Getariara, "sarean" ikastera

- **Erref**: PAS-009/018
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 00:28:33. **Bukatu**: 00:30:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Gaztea zela ikasi zuen sareak josten. 14 urte zituela, Getariara joan zen Fidela izeneko maistra batekin sareak egiten ikastera. Getarian egon zen denboran, etxera bueltatzeko gogoz egon omen zen. Etxera nola bueltatu zen kontatzen du. Behin etxean, aitarekin sare txiki bat egin zuen: sarea nola egin zuten azaltzen du.

11. Kotoizko sareak: lehortzea eta tindatzea

- **Erref**: PAS-009/019
- **Iraupena**: 0:03:06. **Hasi**: 00:30:54. **Bukatu**: 00:34:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Garai batean, kotoizko sareak erabiltzen ziren, eta, erraz usteltzen zirenez, aldian-aldian jarri behar izaten ziren lehortzen. Sareak tindatu egiten ziren ez hondatzeko. Sareak tindatzea: galdara handi batean jartzen zen ura irakiten, hari tinda bota eta han sartzen ziren sareak. Geroago hasi ziren nylonezko sareak, gogorragoak.

12. Sarearen mailak

- **Erref**: PAS-009/020
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:34:00. **Bukatu**: 00:34:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Sareak nolakoa izaten ziren: erdian, maila txikia; hegaletan, maila handia; kortxoak eta berunak non jartzen ziren... Sareak estrainatu behar zirenean, kortxo artean Ama Birjinaren irudiren bat jartzen zuten zorte ona izateko.

13. Sareak, hariak eta orratzak

- **Erref**: PAS-009/022
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:35:19. **Bukatu**: 00:37:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Sareak josteko orratzak: egurrezkoak eta plastikozkoak izaten ziren, eta hainbat neurritakoak ziren. Sareak egiteko hiru hari mota erabiltzen zituzten: egin behar zen sareko zatiaren arabera. Saregintzan aritzeko tresnak Donostian, 'Efectos Navales'en, edo Hondarribiko kooperatiban erosten zituzten.

14. Baporeko, bi sare-konpontzaile

- **Erref**: PAS-009/024
- **Iraupena**: 0:02:27. **Hasi**: 00:38:17. **Bukatu**: 00:40:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Sare-konponketari buruzko azalpenak. Lana nola egiten zuten kontatzen du: sarea pasaratzea, konpontzea... Bapore bakoitzak bere sare-konpontzaileak izaten zituen. Normalean, baporeko bi emakume aritzen ziren sare-konpontzen. Sareak oso hondatuta iristen zirenean, sare-konpontzaileek elkarri laguntzen zioten.

15. Sare-jostea: aulki txikietan edo lurrean eserita

- **Erref**: PAS-009/026
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:41:15. **Bukatu**: 00:43:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Sare-konpontzaileen lana, nekagarria. Bizkarreko minak. Kuxin baten gainean edo aulki txiki batean eserita aritzen ziren sare-konpontzen. Sare-konpontzaileen arteko harremana nolakoa zen azaltzen du.

16. Sare-konpontzaileen arteko giroa

- **Erref**: PAS-009/027
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:43:08. **Bukatu**: 00:45:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Sarea josteko sarea bera hankekin nola tenkatu behar izaten den azaltzen du, hankak gurutzatuta. Lan asko izaten zuten, baina beti kontentu aritzen ziren. Sare-konpontzaileen arteko harremana: giro onean aritzen ziren lanean, kantuan, elkarri adarra jotzen, atsedenaldiko kafesnea... Pasadizo batzuk kontatzen ditu.

17. Zakotea

- **Erref**: PAS-009/029
- **Iraupena**: 0:00:21. **Hasi**: 00:45:49. **Bukatu**: 00:46:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak

Laburpena:
Zakotea: marinel bakoitzak bere janaria eramateko poltsa. Manolik prestatzen zituen etxeko baporeko gizonen zakoteak. Zakote bakoitzean zer sartzen zuen aipatzen du.

18. Atunetara, Algecirasera

- **Erref**: PAS-009/030
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:46:10. **Bukatu**: 00:47:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:
Bapore berria ekarri zutenean, Manoliren senarra-eta Algecirasera (Cádiz) joan ziren atunetara. Bi hilabete egin zituzten itsasoan. Atuna kanaberarekin harrapatzen zuten.

19. Atuna nola harrapatzen zen

- **Erref**: PAS-009/032
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:50:22. **Bukatu**: 00:51:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:
Atunetarako arto-malutak erabiltzen ziren. Gizonek prestatzen zituzten aparejuak. Atuna kanaberarekin harrapatutakoan, tresna batekin buruan jota hiltzen zituzten.

20. Txurikinak, atunetarako

- **Erref**: PAS-009/033

- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:51:52. **Bukatu**: 00:54:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:
Atunetan txurikinarekin egiten zen, arto azalarekin egindako aparejuarekin. Etxeko andreek tindatu egiten zituzten. Orraztu egiten zuten azala, eta amuaren bueltan jarri, "kamuflatuta". Gero, nylonezkoak atera zituzten.

21. Oiartzunera, dantzara

- **Erref**: PAS-009/040
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 01:00:54. **Bukatu**: 01:02:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Gaztetan, Oiartzun aldera joaten ziren dantzara. Hango auzoetan, soinujolea izaten zen, eta dantza soltean aritzen ziren. Errenterian hartzen zuten Oiartzunera joateko autobusa. Manoliri asko gustatu izan zaio dantzatzea eta kantatzea.

22. Antxoa kontserbatzeko prozesua

- **Erref**: PAS-009/044
- **Iraupena**: 0:04:14. **Hasi**: 01:08:50. **Bukatu**: 01:13:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Antxoa asko harrapatzen zenean, arrantzale bakoitzak antxoa kopuru bat eramaten zuen etxera. Manolik bizilagun batekin gazitzen zuen antxoa etxeko biltegian. Antxoa gatzunetan jartzea, garbitzea (tripak eta burua kentzea), potoetan sartzea... nola egiten zuten azaltzen du.

23. Atunaren arrantza eta beita

- **Erref**: PAS-009/046
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 01:13:39. **Bukatu**: 01:15:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:
Atunetarako, antxoa erabiltzen zen beita gisa. Itsasontzi bakoitzak sei eta bederatzi haztegi ("bibero") artean izaten zituen; han edukitzen zituzten antxoak, bizirik. Antxoak bizi zeudela, amuan jarri, kanabera bota eta atuna harrapatzen zuten. Atuna ontzira igo, hil eta hozkailuan gordetzen zituzten, jelatan. Arrantzak dituen arriskuak.

24. Atunaren kanpainaren nondik norakoak

- **Erref**: PAS-009/047
- **Iraupena**: 0:02:24. **Hasi**: 01:15:51. **Bukatu**: 01:18:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasontziko bizimodua

Laburpena:
Etxeko baporearekin atun bila nora joaten ziren aipatzen du. Atunetan, Santander aldean eta etxetik gertuxeago ibiltzen ziren. Horrelakoetan, 15 eguneko kanpaina izaten zen. Algecirasera joan zirenean, bi hilabete egin zituzten itsasoan. Ontziaren ezaugarriak (hozkailua, komuna...), kanpaina bakoitzeko jan-edanak, jela... nola izaten ziren kontatzen du.

25. Irrati bidez itsasontzikoekin komunikatzen

- **Erref**: PAS-009/048
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 01:18:15. **Bukatu**: 01:20:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Manoliren senarra eta semea arrantzaleak ziren. Haiek noiz bueltatuko egoten zen etxean. Irrati bidez jakinarazten zioten noiz bueltatuko ziren etxera, sarea hautsi zela, zenbat arrain harrapatu zuten (klabean hitz eginez esaten zioten)...

26. Amonak itsasoan galdu zuen aita

- **Erref**: PAS-009/050
- **Iraupena**: 0:00:36. **Hasi**: 01:21:15. **Bukatu**: 01:21:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Denborale baten eraginez, Manoliren amonak aita eta hainbat anaia itsasoan

itota galdu zituen. Itsasontziek gaur egungoek baino potentzia gutxiago izaten zuten, eta ontziak buelta emanda ito omen ziren.

27. Igerian ez zekiten arrantzaleak

- **Erref**: PAS-009/051
- **Iraupena**: 0:00:32. **Hasi**: 01:21:51. **Bukatu**: 01:22:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:
Lehen, arratzale guztiek ez zuten jakiten igeri egiten. Etxeko baporeko ba omen ziren tripulazioko bi kide igerian ez zekitenak.

28. Iaioa igerian

- **Erref**: PAS-009/052
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 01:22:23. **Bukatu**: 01:24:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Aisia » Oporrak

Laburpena:
Gaztetako ibilerak. Igerian non ikasi zuen. Askotan, San Pedrora joaten ziren igerian. Lagun arteko jolasak. Bainujantzia, "holako-holakoa": hasieran, hanka artean kateorratza jarritako soineko zahar bat erabiltzen zuen... Udatiarrek txanponak botatzen zizkien uretara jauzi egin eta hartzeko.

29. "Tres navios en el mar" eta beste jolas batzuk

- **Erref**: PAS-009/053
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 01:24:51. **Bukatu**: 01:27:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Gaztetako ibilerak. Jolasak: "Tres navios en el mar", bata bestearen gainetik salto egiten, sokasaltoan... ibiltzen ziren. Neskak eta mutilak elkarrekin aritzen ziren jolasean.

30. Umetako gaiztakeriak

- **Erref**: PAS-009/054
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 01:27:03. **Bukatu**: 01:29:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Gaiztakeriak: baserritarrei sagarrak osten, kanposantutik larrosak harrapatzen... ibiltzen ziren. Kilker bila joaten ziren, gero etxean edukitzeko.

31. Aita eta osaba lanpernatan

- **Erref**: PAS-009/057
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 01:30:25. **Bukatu**: 01:31:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harraldeko arrantza

Laburpena:
Manoliren aita eta osaba ibili ohi ziren lanpernetan, baina ez zuten oso gustuko. Lanpernetan ibiltzeak zer arrisku dituen aipatzen du. Lanpernak estimazio handia izaten zuten, eta diru asko ateratzen zen haien salmentarekin. Hala ere, Manoliren aitak etxerako edo opariren bat egiteko bildu ohi zituen soilik.

32. Olagarrotan

- **Erref**: PAS-009/058
- **Iraupena**: 0:01:51. **Hasi**: 01:31:14. **Bukatu**: 01:33:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Olagarroa

Laburpena:
Manoliren aita-eta arroketan ibiltzen ziren olagarrotan. Olagarroak nola harrapatzen zituzten: kaiolekin. Beraiek egiten zituzten kaiolak. Behin etxeratutakoan, balkoian jartzen zituzten lehortzen olagarroak. Olagarroa plantxan erreta jan ohi zuten.

33. Langostatan

- **Erref**: PAS-009/059
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 01:33:05. **Bukatu**: 01:34:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Arrantza motak » Harraldeko arrantza
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Mariskoa

Laburpena:
Manoliren aita eta osaba langostak harrapatzeko ibiltzen ziren. Beraiek egiten zituzten langostak harrapatzeko kaiolak. Kaiola barruan atun buruak sartzen zituzten beita gisa.

34. Almejak, lapak eta muskuiluak

- **Erref**: PAS-009/062
- **Iraupena**: 0:04:08. **Hasi**: 01:35:10. **Bukatu**: 01:39:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harraldeko arrantza

Laburpena:
Manoli ez da iaioa izan almejak biltzen. Donibaneko bi-hiru tokitan (errekan, plazan...) harrapatzen zen almeja. Tokiaren arabera, kolore ezberdina izaten zuen almejak (zuria, beltza...). Almeja itsasbeheran eta aitzurrarekin atera ohi da hondar azpitik. Lapak arroketan biltzen ziren: Lezo aldetik jende asko joaten zen Donibanera lapa bila. Muskuilu asko zegoen lehen.

35. Etxean arrain faltarik ez

- **Erref**: PAS-009/063
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 01:39:18. **Bukatu**: 01:40:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Etxeko baporea edukita, etxean ez zen arrain faltarik izaten. Askotan, etxean arrain asko izanez gero, txistera luze bat hartu eta arraina saltzera joaten zen herrira. Donibanen arraina ondo saltzen zen.

36. Bisiguaren arrantza, eskuz

- **Erref**: PAS-009/064
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 01:40:07. **Bukatu**: 01:41:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua

Laburpena:
Bisiguaren arrantza, eskuz. Antxoa beitatzeko erabiltzen zen. Manoliren aitona bisigutan ibiltzen omen zen. Kostako beste herri batzuetako lagunak joaten ziren Donibanera bisigutara, eta beraien etxean egiten zuten lo.

37. Baporeko sareak eta berrikuntzak

- **Erref**: PAS-009/066
- **Iraupena**: 0:03:46. **Hasi**: 01:42:17. **Bukatu**: 01:46:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:
Manoliren etxeko baporeak bi sare handi zituen, antxoatarakoak (bat hausten bazen, bestea erabiltzen zuten). Txitxarrotarako eta beita egiteko beste bi sare (zaharragoak hauek). Guztira, lau-bost sare izango zituzten. Antxoatarako beti sare onak erabiltzen ziren. Lehen, begiz jakiten zuten sarea non bota (arrainaren zuritasuna antzematen zuten, gizon bat joan ohi zen txanelean...); gero, radarrak hasi ziren.

38. Lurra eta txapa garbitzeko moduak

- **Erref**: PAS-019/003
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:05:47. **Bukatu**: 00:07:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Lurra egurrezkoa zen, eta egurra garbitzeko zer tresna erabiltzen zituzten azaltzen du. Suaren txapa ere tresna haiekin garbitzen zuten.

Transkripzioa
- Lurra egurre, egurra garbitzeko ta nola iten zenuten?
- Ba bota ur pixkat, geo lejia ta geo askotan, horrekin nahikua zan: lejia ta jaboi pixkat eta geo harraskatu. Ta beste askotan, berriz, zea baze[...]ion, hondar bat espeziala saltzen zan. Nola deitzen zian haiek holako. Ez dakit, orain ez naiz goatuko. Egurra, zea hondarra zan, espezial bat hondarra ta harrekin harraska-harraska-harraska ta alanbriakin'e bai, alanbre bat fin[...] saltzen zan ta harekin ere harraskatzen genun ta zuri-zuriyak lurra-ta. Ta txapa're bai. Txapa garbitzen genun suen txapa, ba hondar horrekin ta alanbriakin ta harriyakin ta bueno, beti zea berriyek ta txuri-txuri eoten zan txapa ta karbonera deitzen geniyon toki hori, katxa[...] bat eoten zana. Ta lurra're bai, lurra're [...] etxi hontan egurra zan eta txiki hori frantsesa eo ez dakit zer zan ta txuri-txuri-zuriya ta zenbat eta txuriyo jarri agudo zikindu.

39. Garbitegiko ohiturak

- **Erref**: PAS-019/006
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:08:07. **Bukatu**: 00:10:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Manoli joaten zen lehen garbitegira. Egun bakoitzean arropa mota bat garbitzen zuten. Arropa tontorraren gainean arroparik onena jartzen zuten. Arropa garbitegian garbitu ostean, etxean lehortzen zuten.

Transkripzioa
- Eta erropa garbitu ere bai?

- Bai, labaderoa joaten nitzen ni. Ni nee ixtoriya kontatuko dizut. Ni joaten nitzen iturrira, hemen baztarrian labaderoa bazeon haundi bat, oain'e hor dao, baiño ez da iñor joaten. Joan, futbolekoak-o jazteko ibiltzen dute labaderoa. Eta egun batian, astelehenian, por ejemplo, arropa zuriya iten genun ta geo hurrengo egunian, arropa kolorezkua. Bi txandetan iturrira ta han bueno, jabonatzen genitun arropak eta geo, zea kalderian tontor-tontorra jarriz arropeik onena baldin bazenun gain-gaiñian. Zertako? Jendeak ikusteko. Ohitura. Arropeik onena, gona azpiko bat-o bazenun, han puntillak erakutsiz. Ai ama! Oain ez dao holakoik. Ta bueno, ohitura hoiek zien. Hartzen genitun bi, bi zeak, bi nola deitzen die, bi pozal deitzen die, "pozos". Bueno, bi zea ta bat jabonatzeko ta bestia aklaratzeko. Geo han aklaratu, ondo-ondo ta seka-seka in eskuakin. Bueno, bihortu ta geo etxea. Ta etxean ba balkoiak, balkoi ederra dao hemen bai, ta hemen berehala lehortzen zien arropak. Eta geo labadora atea zan ta labadorak beak ateatzen du ya ze eiña arropa, bihortua. Ta ez zun beharrik orduan eskuz ta aitzeko.

40. Harria ateratzen izandako istripua

- **Erref**: PAS-019/011
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:18:52. **Bukatu**: 00:20:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Egun batean, arropa garbitzen ari zirela, inguruko etxe bat egiten ari zen langileetako batek istripua izan zuen menditik harria ateratzen ari zela.

Transkripzioa
- Egun batian, ixtoriya kontatuko dizut. Jabonatzen ai giñen hor goian eta etxe bat iten aldamenean etxe berri bat, hor iten ai zian gizaseme pilla bat, zea horkoak, Caceresekoak zian. Eta in bihar izaten zuten hormen beheian arrokak atea, arrokak ateatzen ai zian, harriyak itxia iteko. Ta harriyak ateatzen ta egun batian hoi: "auxilio, auxilio" ta hoi. "Ze pasatzen da?" ta gizon denak korrika. Ze pasako zan, arroka uste baiño lehenaotik erori zan ta gizon bat harrapatu zun. Ta "uy, que le ha cogido". Ze harrapatu du gizaseme bat eta berihala igo zian kuadrilla ta zeakin, "este" ez dakit nola deitzen zien burni haundi haiyek. Bueno.
- Palanka?
- Bai, palanka. Palankakin hasi zien aber harri hoi, harri haundiya zan ta gixajo hurai "tai-tai-tai" azkenean za[...] atea zuten, baiño birian zeamatela ospitalea hil zan. Hil in zan gizon hura. Ai! Eta hor ibiltzen zien harriyak ateatzen itxi hori iteko. Hor dao itxia iña.
- Askotan, normala zen harrik hortik ateratzea?
- Bai, bai, harriya, mendiyan harriya zeuden ta handik harriya ateatzen zuten.
- Hemengo etxiak'e horko harriakin daude inda?
- Ba bai, bai. Ta hau ere bai, hau ere itxi hoi. Itxi hoik urte asko ditu. Etxe zaharra da.

41. Eskolako gaiztakeriak eta zigorrak

- **Erref**: PAS-019/014
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:23:04. **Bukatu**: 00:25:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Señorita Elena izan zuen maistra. Orduko zigorrak eta gaiztakeriak gogoan ditu. Arrosak lapurtzen zituztenean, kanposantura eramaten zituzten.

42. Txoriak zaintzeko ardura

- **Erref**: PAS-019/016
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:27:23. **Bukatu**: 00:28:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:
Bera ez zen txorizalea, baina seme bat bai. Behin hainbat txori oparitu zizkien, baina bero handia zen egun batean hil egin ziren gehienak. Txori haiei buruz hitz egiten du.

Transkripzioa
- Ta txori kabi billa ibiltzen ziñeten?
- Txoriye nik ez. Ez giñen gu txorizaliak. Nik txorizalea nun medikua dana gaur, mutil hura. Harek zuen txori bat, ez dakit, ez dakit nola deitzen zan. Nik ez nitun ezautu're iten. Oso ona, reklamoako eskantzen ziguten, reklamo emateko. Eta Iñakina zen ta harrekin harrapatua txori pilla bat honea ekartzen zizkien, ama kontentsiorik gabekoa. Eta alpistia eman, garbi-garbi in goizetan ta hemen balkoiyian jartzen nitun. Eta behin batian jarri nitun ta hego haizia zeon ta maindire bat hor soko hortan jarri giñun, sombra emateko. Ta hara, nee amak ustegabian ez zun galdetu're in ta maindiria jaso ta barrena sartu. O txori denak beruakin hil zian. Nere semia! Baiño bizitu zian bi-o hiru ta bat, [[Zuriya] deitzen zion bati, hura zen reklamoako oso ona, oso ona gaiñea txoriya.

43. Uretako bihurrikeriak eta estutasunak

- **Erref**: PAS-019/019
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:30:32. **Bukatu**: 00:32:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:
Umetan arrokatara joateko ohitura zuten, eta han igerian ibiltzen ziren. San Juandik San Pedrora igerian joaten ziren, eta itsasontziren bat zetorrenean, estutasunak pasatzen zituzten. Uretan egiten zituzten bihurrikeriak kontatzen du.

Transkripzioa
- Arroketara ta?
- Bai, arroketa igeri, igeri ta arroketa hor puntetan. Arroka zuluak badaude, hor batzuek hemendik Hondarrabira pasatzen dianak-eta. Harea're juten giñan, han sartuta. Oi! Diablua giñen, diabluak. Ta bueno, han'e ibiltzen giñen bai, arroketan.
- Igerika han?
- Ba igeri? Hemendik San Pedroaiño igeri. Ta geo buelta, ta geo igual erdiyan gaudela: "bapore bat datorrela!". Hortik ikusten baita merkantiak eta korrika-korrika-korrika, zeak iten eskuko zeak “tris-tras-tris-tras”. Etortzen giñan honea, berriz. Ai ama! Igeri. Nik laun bat nuen, nuen ta det Lezon esan dizuten hori, Dionisia deitzen da. Ta esaten nion: "Dionisia, jarri nee gaiñian, benga, biyok salto ingo deu-ta". Jartzen zan nee gaiñian ta biyok salto. Ta gora zijoala bea, bea aurretik gora ta ni bihian ta heltzen nion hanketik ta ez niola jartzen gora igotzen ta harren apuruak, zirti-zarta ematen zian. Kanpua ateatzen giñenian: "ez naiz gehio jungo zukin" esaten zian, "no voy a ir más contigo, no" ta berihala aixkidetu ta beinga berriz. Bai. Ai Jesus!

44. Teilatuz teilatu bihurrikeriatan

- **Erref**: PAS-019/020
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:32:06. **Bukatu**: 00:33:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Ganbaraz ganbara ibiltzen ziren, teilatu batetik bestera salto eginez. Apaizari ganbaran gordeta zeuzkan liburu eta estanpak lapurtu egiten zizkioten.

Transkripzioa
- Ta ibiltzen giñan gu, ganbaraz ganbaraz. Ze iruitzen zaizu? Ganbaraz ganbaraz. Teillatutik e! Teillatutik salto iten genuen bestea ta geo, oain'e dao, etxe hortan. Hola, kala, ganbareta sartzeko [irikiya]. Bai.
- Atia?
- Bai, zea bat kalaboiya, boiya esaten zioten kalaboiya. Bueno, hortik salto iten genuen. Ta hemen onduan, apaiza bizitu zen ta hor ganbaran zituzten libruak eta estanpak eta ze karajotakoak hoiek denak. Lapurtu iten genitugun. Eun batian, nee laun horrek hartu du rollo haundi bat eta beste laun batek, mutil batek esaten dio: "Dionisia, ekarri nazu nei hori", "ez dizut emango, nik hartu det-eta", "emanazu nei!", "ez!", "zu zer zea ba mandon!". Ta azkenian, nazka-nazka in zun ta eman ziyon: "Aiba ba! Tori!". Eman ziyon ta etorri zan bea eta beidatu zun zer zan ta argazki haundi bat zan. "Oi! Nik ez det nahi hau. Tori, tori!". Zua zuk nahi baldin bazu, biyek teillatuan ya borrokan. Azkenean, beak joan behar izandu zun, lajatzea.

Hartu ta laja zun, goitik bota zun ta gu giñan, bueno, bueno.
- Ta apaiza ez zen konturatzen gero gauzak falta ziala?
- Ez, dena botia zekaten dena, ta geo beste etxia joan zian bizitzea ta.

45. Komeni zitzaiena konfesatzen

- **Erref**: PAS-019/021
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:33:51. **Bukatu**: 00:35:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
San Juango parrokoaren etxean lapurretan ibiltzen ziren umetan; baina maistrak izan zuen horren berri eta zigortu egin zituen. Orduko konfesioak gogoan ditu, komeni zitzaiena bakarrik konfesatzen zuten.

Transkripzioa
- Ta hemen, apaiza aldatu zanian, parrokua, parrokua aldatu zan. Jesus! Orduan ere parrokuan etxean sartuta ibili giñan. Ta ze lapurtuko ta estanpak eta libruak, ezertako. Eta bastrarera horrek jakindu zun eta aber abiso: "A ver, Manolita y su cuadrilla; vengan ustedes aquí", "oain'e badeu". Eta hartu denai Don Kijoten liburua kajakin, baakizu zer zien, entziklopediak. "De rodilla" jarri hola ta libro bakoitxian hemen. Hola iten genunian behera-behera-behera-behera maistrak: "¡A ver!". Gora berriz ere. Eta bueno.
- Belauniko orduan?
- Bai, belauniko. Ta holaxen. Lapurtu, bueno lapurtu, txorakeiyak lapurtu. Ta han ere enteratu zen maistra, apaizan itxea sartu giñala ta: "[...] ustedes el favor de llevar todo lo que han robado". Ze eaman bihar genun? Libru zaharrak eta zeak, santuen zeak, estanpak eta oi, oi, oi, oi.
- Geo lapurtutakoa konfesatu iten zenuten?
- Bai, konfesatu behar deu, konfesiyua. Ai ama! Ze konfesiyo iten genuen. "¡Ai dios mio!". Komeni zitzaguna konfesatzen genun.

46. Dantza egiteko zaletasuna

- **Erref**: PAS-019/023
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:36:15. **Bukatu**: 00:37:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Mutilekin dantza egitea bekatu zen, baina beraiek egiten zuten, hala ere. Oiartzunera joaten ziren dantzara eta iluntzean etxera itzultzen ziren.

Transkripzioa
- Pekatua zen mutillekin dantza itea're?
- Bai, bai. Pekatua mutillakin dantza itia. Ze, ze iten genun mutillakin dantza-ta zer? Hitz ein ta farrez. Bai, hori're iten genun bai, mutillakin

pikatu dantzan ibiltzia ta zea, bueno, zertako Jaingoikoa jarri du "el hombre y la mujer"? Zertako jarri ditu orduan? Pekatua baldin bazan? Ai ama! Zenbat pekatu iten genun. Beti kondenatuak.
- Baiño iten zenuten dantza mutillekin?
- Bai, bai. Juten giñan zerea, Oiartzungo [...]eko eskobatzen [...] eta zea, joaten giñan Oiartzungo zea, tabernetan ta akordeoia jotzen zuten ba igandetan. Ta haraiño joaten giñen dantza itea ta dantza in ta geo gauian hala, zea kakahuesak erosi ta hoiek janaz etxea.
- Kakahuesak ze, tabernan?
- Erosi bai tabernetan saltzen zituzten kakahuesak eta pikuak eta huak, haiekin erosi ta haiek janaz bidian oiñez etortzen giñan e!
- Neska-mutillak?
- Karo, xoxak gastatu iten genitun ta geo oiñez baiñon bakizu, batek kontua ta bestea kontua farrez iñaz, bai.

47. Muskuiluak eta txirlak

- **Erref**: PAS-019/026
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:41:53. **Bukatu**: 00:43:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Fauna » Natura » Itsas fauna » Beste batzuk

Laburpena:
Ez ziren lapa bila ibiltzen, baina muskuiluak biltzen zituzten, errekan. Han txirla zuriak zeuden.

Transkripzioa
- Arroketara juten ziñetenian lapa billa ta ibiltzen ziñeten?
- Ez, ez. Gu ez. Gu ez giñan lapa billak eta lanpernak. Muskuluak hemen.
- Muskuilluak bai?
- Hemen bai muskuilluak.
- Ta ze tokitan eoten zian onenak, muskuillu onenak?
- Ba onenak hor, errekan. Errekan deitzen diogun horri, Arkotikara. Almejak ere hor txuriak izaten zian, txuri-txuriek. Ta hemen beltzak ta plazan'e beltzak eta enbarkaderoan'e beltzak. Baiño hor txuriyak eta hemen denian beltzak.
- Zeintzuk zian hobeak? Hobeak ze?
- Txuriyak. Hobiak-o. Janea bota ezkeo arrozakin hola, bestea zea bat zuten txuriyek, denak txuriyak nahi genitun, baiño bueno. Hor bakarrik zan puxka hoi, hemendik hasi ta haraiño.
- Ta maria aprobetxatu beharko zenuten?
- Bai, klaro, maria bihan zeola almeja biltzen, muskuluak'e bai. Muskuluak onenak hor izaten zian, paretian eoten zian ba.
- Behekaldekuak onenak?
- Bai, zenbat eta behero hobe ta haundiyo ta zea batekin atera genitun ta ateatzen geniyon igual kutxare zahar batekin “txa-txa” juaz eta muskulua geo garbi-garbi ta geo etxea egosteko ta guk kuadrillak guk jateko. Baiño giñan.

48. Arrokatan ibiltzearen arriskua

- **Erref**: PAS-019/027

- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:43:26. **Bukatu**: 00:45:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak

Laburpena:
Arrokatan lanperna eta muskuilu bila ibiltzea arriskutsua da. Ezbeharrak egon izan dira horregatik.

Transkripzioa
- Ta lapak bai, lapak harrapatzen zian han arroketan. Gu ez giñan hara juten.
- Zuek hemen inguruan?
- Bai, hura peligrosua zan ba, ta da ta da. Oain ere itsaso haundia daonian, peligrosua da. Zeatikan eoten omen dia zuluetan, zenbat eta zulo gehio hobeto. Ta zulo hoieta sartzen bazea zeorrekin [...] hara hor hara hor, antsi horrekin ustekabian jaixten zea eta geo zulua badie ezin dianak itea, larri asko, bai, larri asko. Ta ituak ere badia hor.
- Olatuak han harrapatuz gero?
- Geo, mariajia gora joatea ta han baldin bazeuden, itxea etorri biharko dezu. Handik ezin da, handik igual ez zea ateako. Batzuek ateatzen zien, klaro. Baiño zuluak txarrak dia, zulo hoi ez da ikusten dituzu lanpernak-o, lanpernak gehienetan ta muskuilluak'e bai. Ta harren atzetik bixka bezela joaten zea ta geo atea nahi eta ezin atea. Hori omen du zuluok arroketa joanda, sartu iten zea ta geo ezin atea, larri asko. Ta ituak'e badie, hemen mutil bat bazan itua, nik izautzen nuena urte asko da, ni txikiya nitzen. Ostiral Santu Euna zan gaiñia, lanperneta jun ta gixajoa ito in zan. Bai, peligrosua da arrokak. Gu ez giñan arrokazaliak, gu beti hemen. Han puntetan bai ibiltzen giñen, baiño ez haitz azpian e! Hoiek harri koskorra ta harri koskorra botiaz ta loriak hartuaz-ta ibiltzen giñen.

49. Aitaren arrantzarako aparailuak

- **Erref**: PAS-019/030
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:47:13. **Bukatu**: 00:49:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Aita arrantzalea zen, motor txikiarekin joaten zen arraina harrapatzera. Hartarako erabiltzen zituen aparailuak nolakoak izaten ziren aipatzen du Manolik.

50. Arrantzarako karnata

- **Erref**: PAS-019/032
- **Iraupena**: 0:03:32. **Hasi**: 00:49:54. **Bukatu**: 00:53:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Arrantzan karnata gisa erabiltzen zituzten arrain motak eta tresnak aipatzen ditu: txurikinak, kodainak...

51. Sareak armatzen

- **Erref**: PAS-019/033
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:53:26. **Bukatu**: 00:55:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Sareak konpontzen egin izan du lan Manolik. Sarea armatzeko piezak bi dendatatik ekartzen zituzten. Etxean aritzen ziren sareak armatzen. Sarearen zatiak aipatzen ditu.

52. Sareak bedeinkatzen

- **Erref**: PAS-019/036
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 01:00:04. **Bukatu**: 01:00:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:
Sarea armatu ostean, bedeinkatu egiten zituzten eta kortxoan medailatxoak sartzen zituzten.

53. Sareak armatzeko eta erabiltzeko teknikak

- **Erref**: PAS-019/038
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 01:02:47. **Bukatu**: 01:05:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Sareak armatzeko, hainbat orratz mota egoten ziren. Sareak erabiltzeko teknikak eta zatiak aipatzen ditu.

54. Sareak tindatzen

- **Erref**: PAS-019/040
- **Iraupena**: 0:02:46. **Hasi**: 01:08:00. **Bukatu**: 01:10:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Nylonezko sareak erabili aurretik, kotoizko sareak erabiltzen zituzten. Sareak nola tindatzen zituzten azaltzen du.

55. Sareak zabaltzen

- **Erref**: PAS-019/042
- **Iraupena**: 0:01:02. **Hasi**: 01:11:39. **Bukatu**: 01:12:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Sareak zabaltzeko hainbat gizon behar izaten ziren.

56. Sareak konpontzen izaten zuten giroa

- **Erref**: PAS-019/044
- **Iraupena**: 0:02:32. **Hasi**: 01:13:45. **Bukatu**: 01:16:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Sarea hautsita baldin bazegoen, moilan uzten zuten; biltegian konpontzen zituzten denbora luzerako konponketak behar zituzten sareak. Nola aritzen ziren lanean azaltzen du.

57. "Oxaba" itsasontziaren zain

- **Erref**: PAS-020/003
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:00:58. **Bukatu**: 00:02:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:
"Oxaba" deitzen zioten beraien itsasontziari. Txikia zen, eta antxoatan ibiltzen zen. "Garbi-otarrak". Zain egiten ziren laguna eta biak, arraina lehenbailehen hartu eta saltzera joateko.

58. Itsasontzian irratia jarri zutenean

- **Erref**: PAS-020/004
- **Iraupena**: 0:02:33. **Hasi**: 00:02:34. **Bukatu**: 00:05:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:
Itsasontzian irratia jarri zuten garaiko kontuak. Binaka ibiltzen ziren baporeak. Arrain asko harrapatzeko, patroia ona izatea inportantea zen. Radarra jarri aurretik, begiz ikusten zuten. Antxoatan.

59. Atunetan I

- **Erref**: PAS-020/005
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:05:07. **Bukatu**: 00:07:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:
Atunetan, beita biziarekin egiten zuten. Batzuek beita botatzen zuten bitartean, beste batzuek kainaberarekin egiten zuten arrantza. Eta beste bi atunak neberan sartzen egoten ziren. Getarian saltzen zituzten gehien.

60. Jornalak

- **Erref**: PAS-020/006
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 00:07:23. **Bukatu**: 00:09:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:
Arrantzaleen jornalei buruz hitz egiten du. Patroiak zenbat kobratzen zuen. Juan patroia saiatua zen, eta ondo konpontzen zen beste patroi batekin; arraina non zegoen esaten zioten elkarri. Bertakoekin ez zuten beti harreman ona izan. Lehia zegoen itsasontzien artean.

61. Pasaiako itsasontziak eta kanpainak

- **Erref**: PAS-020/007
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:09:32. **Bukatu**: 00:11:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:
Bajurako lau itsasontzi zeuden Donibanen eta bat San Pedron. Alturakoak, berriz, asko; arrasteroak. Beraiek antxoatara joaten ziren maiatzean, eta, gero, atunetara.

62. Atunetan II

- **Erref**: PAS-020/008
- **Iraupena**: 0:04:42. **Hasi**: 00:11:40. **Bukatu**: 00:16:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:
Itsasontzi gehienek sei bibero zituzten. Aljeciraseraino joan ziren bi urtean. "Kazan" ere ibiltzen ziren, baina erositako materialarekin, ez txurikinarekin. Kainaberekin gehiago harrapatzen zen. Izotza MEIPIn erosten zuten.

63. Itsasontziko dokumentazioa

- **Erref**: PAS-020/009
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:16:22. **Bukatu**: 00:17:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Itsasontzi bakoitzak bere liburua zeukan, dokumentazioa. Hilero joaten ziren zigilu bila, "rola" pasatzera. Getariako eta Pasaiko komandantziara joaten ziren.

64. Antxoaren neurria: kaxa

- **Erref**: PAS-020/010
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:17:20. **Bukatu**: 00:19:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Antxoaren neurriak. Aurretik, arroa erabiltzen zen, beste ontzi bat. Gero, kaxaka saltzen zuten; 30 kilokoak ziren hasieran eta gero txikiagoak. Kaxa trukea egiten zuten sal-erosketan, eta bodegan sartzen zituzten kaxa berriak. Kaxak nola betetzen zituzten, antxoaz.

65. Benta, Trintxerpen

- **Erref**: PAS-020/011
- **Iraupena**: 0:04:06. **Hasi**: 00:19:54. **Bukatu**: 00:24:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Benta Trintxerpen egiten zen. Txipiroekin ere joaten zen bera lonjara, pisatu

eta saltzera. Benta emakumeek egiten zuten, eta benteroak ere bazeuden, gizonezkoak, gauez egiten zutenak benta. Bola botatzen dute orain; lehen ez.

66. Benta, Trintxerpen II

- **Erref**: PAS-020/012
- **Iraupena**: 0:04:07. **Hasi**: 00:24:00. **Bukatu**: 00:28:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
"Pixonerak" zeintzuk ziren. Leona Donibanekoa zen, eta kofradiako lanak ere egiten zituen. Hiru ziren. Kontxita zen beste bat eta hirugarrena Trintxerpekoa zen. Txipiroia saltzera joaten ziren beraiek. Antxoa ere erosten zuten, baina itsasontzietan zuzenean, bentaren zain egon gabe (gero kofradian ordaintzen zuten).

67. Arraina saltzen, etxez etxe

- **Erref**: PAS-020/013
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 00:28:07. **Bukatu**: 00:30:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Kaldera buru gainean zutela ibiltzen ziren, arraina saltzen. 20-30 kilo. Dozenaka saltzen zuten antxoa eta bestea pisatuta, kiloka. Julirekin eta Raimundarekin ibiltzen zen. Arrasterotako arraina ere saltzen zuten.

68. PYSBEko langileak

- **Erref**: PAS-020/018
- **Iraupena**: 0:02:24. **Hasi**: 00:37:10. **Bukatu**: 00:39:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
PYSBEn bazkaltzen zuten hango langile gehienak, potajea eta ardoa (pezeta baten truke). Familia denetan zegoen norbait han lanean. Ehundik gora langile izango ziren. San Roketan meza eta bazkaria izaten zen langileentzat; behin zerbitzera joan zen bera, eta hogei duro eman zizkioten. Gutxi kobratzen zen, baina kotizatu egiten zuten, eta erretiroa dute orain.

69. Baserritar asko MEIPIn lanean

- **Erref**: PAS-020/021
- **Iraupena**: 0:00:37. **Hasi**: 00:41:54. **Bukatu**: 00:42:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Baserritar askok egiten zuten lana MEIPIn, izotz lantegian edo arraina deskargatzen.

70. Txanelean soinekoa zikindu

- **Erref**: PAS-021/002
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:00:54. **Bukatu**: 00:02:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Umetako kontuak. Txanelean sartu eta sareak tindatzeko tintarekin soinekoa zikindu zuenekoa kontatzen du. Amaren eta zaintzailearen errietak.

71. San Juanetan, soineko eta alpargata berriak

- **Erref**: PAS-021/003
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:02:42. **Bukatu**: 00:03:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
San Juan bezperan janzten zituzten soineko (batak) eta alpargata berriak. Umetako gaiztakeriak. Zaintzaileak egiten zion arropa.

72. Ama, arrain-saltzailea Oiartzunen

- **Erref**: PAS-021/005
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 00:04:07. **Bukatu**: 00:06:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Manoliren ama berrogei urtean aritu zen arraina saltzen Oiartzunen. Arrain salmenta nola izaten zen kontatzen du. Saltzen ez zuen arrainarekin trukea egiten zuen baserritarrekin. Arraina, babarrun eta arrautzen truke.

73. Adona, zaintzailea

- **Erref**: PAS-021/006
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:06:16. **Bukatu**: 00:08:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Adona izeneko emakume nafar batek zaintzen zituen Manoli eta anaia. Emakume oso ona zen.

74. Lagunei ilea moztu

- **Erref**: PAS-021/008
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:08:24. **Bukatu**: 00:10:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Umetako gaiztakeriak. Lagunei ilea moztu zienekoa kontatzen du.

75. Edariak eta azeitunak ostu

- **Erref**: PAS-021/012
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:15:24. **Bukatu**: 00:16:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Umetako kontuak. Ostatu bateko almazen batetik edariak eta azeitunak ostu zituzteneko pasadizoa.

76. Mozkorra pasatzeko, iturripean burua sartu

- **Erref**: PAS-021/014
- **Iraupena**: 0:02:04. **Hasi**: 00:18:54. **Bukatu**: 00:20:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Herriko ostatu bateko almazen batetik edariak eta azeitunak ostu zituzteneko pasadizoa. Kuadrillan mendira joan, eta almazenean harrapatutakoak jan eta edaten zituzten. Mozkortu egin ziren. Mozkorra pasatzeko, iturripean burua sartutzera joan ziren.

77. Kamioian zintzilikatuta Lezora

- **Erref**: PAS-021/015
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:20:58. **Bukatu**: 00:22:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Dentistarenera joan behar zuen Manolik, baina joan ordez kamioi baten atzean zintzilikatu eta Lezora joan zen. Trastokeriak.

78. Amak mozkortuta harrapatu

- **Erref**: PAS-021/016
- **Iraupena**: 0:03:24. **Hasi**: 00:22:36. **Bukatu**: 00:26:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Herriko ostatu bateko almazen batetik edariak eta azeitunak ostu eta mozkortu zireneko kontuak.

79. "Manolita y su cuadrilla"

- **Erref**: PAS-021/017
- **Iraupena**: 0:00:39. **Hasi**: 00:26:00. **Bukatu**: 00:26:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Eskolako kontuak. Zigortu egiten zituzten: belauniko, besoak zabalduta eta esku banatan liburu bat zutela egonarazten zien. Maistrak ez zituen jotzen.

80. Amak zapatilarekin jo

- **Erref**: PAS-021/018
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:26:39. **Bukatu**: 00:27:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Umetako kontuak. Zapatila berriak beltz-beltz eginda eraman zituen etxera. Amak zapatilarekin jo zuen.

81. Lagunarteko kontuak

- **Erref**: PAS-021/019
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:27:51. **Bukatu**: 00:29:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Denek berarekin jolastu nahi izaten zuten. Dionisia lagunari buruzkoak. Mutil batek katu bat bota zion Dionisiari pantorriletara.

82. "Gira naútica"

- **Erref**: PAS-021/021
- **Iraupena**: 0:03:03. **Hasi**: 00:30:37. **Bukatu**: 00:33:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Elkarte gastronomikoak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Sozietatekoek "gira naútica" esaten zioten karrozen itsas bira antolatzen zuten. Herrian, jendea faroliloekin egoten zen hura ikusten.

83. Santio jaiak

- **Erref**: PAS-021/022
- **Iraupena**: 0:00:54. **Hasi**: 00:33:40. **Bukatu**: 00:34:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Elkarte gastronomikoak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Herriko festak. Santiotan zortzi egunean musika izaten zen. "Manolak": emakumez jantzita ateratzen ziren sozietateko gizon batzuk. Sozietatekoek zezenak toreatzen zituzten.

84. Sokamuturra

- **Erref**: PAS-021/024
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:34:49. **Bukatu**: 00:35:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Zezenak

Laburpena:
Santio jaietan, zezena egoten zen. Manoli sokamuturrean ibiltzen zen. Sokamuturrean zezenarekin gertatutako pasadizoak.

85. Beti astakeritan

- **Erref**: PAS-021/025
- **Iraupena**: 0:00:41. **Hasi**: 00:35:59. **Bukatu**: 00:36:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Umetan, belaunak beti bendatuta ibiltzen zituen. Beti astakeritan ibiltzen zela esaten du.

86. Jaietan, gonbidatuak etxean

- **Erref**: PAS-021/026
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:36:40. **Bukatu**: 00:39:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Herriko jaietan gonbidatuak izaten zituzten etxean. Zer jaten zuten kontatzen du. Ospakizunei buruzko kontuak.

87. Konstantzia Musika Banda

- **Erref**: PAS-021/029
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:43:00. **Bukatu**: 00:44:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Pasai Donibaneko 'La Konstantxi' Musika Bandari buruz hitz egiten du. Itsasoan entseiatzen omen zuten.

88. Elizaren debekuak eta kongregazioa

- **Erref**: PAS-021/034
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 00:45:57. **Bukatu**: 00:48:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak

Laburpena:
Mutilekin dantza egiten zuen. Elizaren eragina: mutilekin dantzan aritzen zirenei komuniorik ez ziela emango esaten zuen aipaizak. Mariaren alabak kongregaziokoa zen Manoli. Konfesatu egin behar.

89. Don Pedro apaiza

- **Erref**: PAS-021/035
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:48:18. **Bukatu**: 00:48:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Don Pedro apaizari buruzko kontuak. Apaizaren sermoiak. Beldurra.

90. Mutil kontuak

- **Erref**: PAS-021/038
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:51:24. **Bukatu**: 00:53:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Manoli mutil batekin zebilen, baina hark laga egin zuen. Gero, bere senarra izango zenarekin "amistadea" nola hasi zen kontatzen du.

91. Nobiotan

- **Erref**: PAS-021/039
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:53:49. **Bukatu**: 00:54:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Nobiotan zer plan egiten zituzten. Antxoko edo Errenteriako zinera, paseora... Ezkutuan muxu ematea.

92. Senarra, arrantzalea

- **Erref**: PAS-021/041
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 00:55:24. **Bukatu**: 00:56:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:
Manoliren senarra arrantzalea zen. Ezkondu eta gero, Manoliren familiako barkoan hasi zen lanean.

93. Etxeko martxa

- **Erref**: PAS-021/042
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 00:56:30. **Bukatu**: 00:57:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Manoliren senarra itsasoan zen bitartean, etxeko gira nola izaten zen kontatzen du. Manoli sareko lanak egitera joaten zen, eta bere amak bazkaria eta Manoliren semeak zaintzen zituen. Etxeko zereginak.

94. Labadora erosi

- **Erref**: PAS-021/043
- **Iraupena**: 0:00:33. **Hasi**: 00:57:12. **Bukatu**: 00:57:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Manoliren amak xaboitzen zuen arropa. Amak ez zuen nahi labadora erosterik. Labadora erosi zuten.

95. Lehorreko bizimodua

- **Erref**: PAS-021/044
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:57:45. **Bukatu**: 00:59:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak

Laburpena:
Senarra itsasoan zen bitartean, Manoli arduratzen zen lehorreko lanetaz. Sareak, itsasontziko paper eta diru kontuak...

96. Legatzaren arrantza

- **Erref**: PAS-021/045
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:59:20. **Bukatu**: 01:00:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Legatza
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
Etxeko barkuari buruzko kontuak. Negu gutxitan joan ziren legatzaren arrantzara. Eskuz, aparejuekin, arrantzatzen zuten. Arrainaren benta, Trintxerpen. Merlenka ("pescadilla"), mediana, legatza...

97. 'Partila'

- **Erref**: PAS-021/046
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 01:00:58. **Bukatu**: 01:03:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:
Lehorreko lanak. 'Partila'. Etxean egiten zuten diru partiketa. Irabazten zenaren erdia gehi zati bat ontziarentzat zen, eta bestea marinelen artean banatzen zen (14 gizon). Gizon batzuei, baporearen partetik beste diru zati bat ere ematen zien.

98. "Milotarrak"

- **Erref**: PAS-021/049
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 01:09:04. **Bukatu**: 01:10:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:
"Milotarrak", antxoa ateratzeko erabiltzen ziren saskiak. Manoliren anaiak arrain asko ematen zion jendeari.

99. "Tresmallosa"

- **Erref**: PAS-021/050
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 01:10:18. **Bukatu**: 01:12:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
"Tresmallos" sareari buruzko azalpenak. Antxoatako sareak baino motzagoak ziren.

100. Arrain ona, arrain "zakarraren" truke

- **Erref**: PAS-021/051
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 01:12:26. **Bukatu**: 01:13:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak

Laburpena:
Antonio Quiroga izeneko gizon bat beraien laguna zen. Hark motor txiki bat zuen. Tratua zuten: baporean arrain "extraordinarioa" bazen (misera, langosta...) hari ematen zioten, eta berak arrain "zakar" guztia ematen zien.

101. Amuak beitatzen

- **Erref**: PAS-021/053
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 01:14:20. **Bukatu**: 01:15:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Emakumeak sareak josten aritzen ziren. Manoliren amak amuak beitatzen zituen etxean.

102. Argiarekin arrantzatzea

- **Erref**: PAS-021/055
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 01:16:30. **Bukatu**: 01:17:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza

Laburpena:
Arrainak argia ikusten duenean erotu egiten da. Argiarekin arrantzatzea galarazia zegoen.

103. Aitarekin sarea josi

- **Erref**: PAS-022/004
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:06:41. **Bukatu**: 00:08:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak

Laburpena:
Behin etxean, aitarekin sare zatiak elkartu eta sare bat egin zuen: sarea nola egin zuten azaltzen du. Aita motor txikian itsasora atera, eta sare harekin 100 arroa harrapatu zituen.

104. Maria Jesus saregilea

- **Erref**: PAS-022/006
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:09:48. **Bukatu**: 00:11:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Bazen Pasai Donibaneko saregileen artean Maria Jesus "maistra" esaten zioten saregile bat. Berari ez zitzaion horrela deitzea gustatzen. Berak gidatzen zituen beste saregileak. Iaioa zen sareak konpontzen eta armatzen.

105. Gerratik ihesi

- **Erref**: PAS-022/009
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:15:37. **Bukatu**: 00:18:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Gerra etorri zenean, Manolik zazpi urte zituen. Manoliren aitaren barkuan jende mordoa sartu eta Getariara joan ziren. Getarian ezagunak zituzten, eta lokal handi batean egon ziren denak. Getariatik Frantziara alde egin zuen Manoliren familiak.

106. Getariatik Frantziara

- **Erref**: PAS-022/010
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:18:07. **Bukatu**: 00:18:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Getariatik Frantziara alde egin zuen Manoliren familiak. Han ere ezagun batzuk zituzten, eta beste lokal batean egon ziren.

107. Etxera bueltatu

- **Erref**: PAS-022/011
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:18:50. **Bukatu**: 00:20:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Frantzian zirela, Pasai Donibanen erreketeak bakarrik zeudela eta etxera bueltatzeko abisua jaso zuten. Talaitik guardiek identifikatzeko eskatu zietela gogoratzen du. Erreketeekin tratu ona zuten. Etxea nola zegoen.

108. Sirena jo, jendea gordetzeko

- **Erref**: PAS-022/012
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:20:28. **Bukatu**: 00:22:23

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Gerra garaiko oroitzapenak. Erreketeak. Abiazioa somatzen zutenean, beheko sotoan ezkutatzen ziren. Sirena jotzen zuten jendea gorde zedin. Jendea mendi azpiko zuloetatik Hondarribiko partera pasatzen zen.

109. Aitona atxilotu

- **Erref**: PAS-022/016
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:24:51. **Bukatu**: 00:27:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra denborako kontuak. Norbaitek Manoliren aitona salatu eta kartzelan sartu zuten. Donostian, Ondarretako kartzelan egon zen aitona. Manoli joaten zen aitonari jana ematera. Aitonari jarritako salaketa: barkuarekin jendea Frantziara eramatea leporatzen zioten. Epaiketako egunean ez zen azaldu salaketa jarri zuena, eta aitona libre utzi zuten.

110. Salaketa faltsuak

- **Erref**: PAS-022/017
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:27:11. **Bukatu**: 00:28:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra denborako kontuak. Pasai Donibanetik Getariara joan ziren gerratik ihes. Getarian egon ziren denboran, Manoliren aita eta osaba arrantzara ateratzen ziren. Egun batean, alto eman zioten eta etxera joateko agindu. Antza, gizonak Frantziara pasatzen zituztela salatu omen zuen norbaitek. Salaketa faltsua zen.

111. Fusilatuak

- **Erref**: PAS-022/019
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:29:08. **Bukatu**: 00:30:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:
Gerra denborako kontuak. Manoliren amaren lagun baten senarra atxilotu eta fusilatu egin zuten.

112. Gizona itsasoan

- **Erref**: PAS-022/024
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:33:47. **Bukatu**: 00:35:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Arrantzale familien bizimoduari buruzkoak. Senarrak denbora asko pasatzen zuen itsasoan (Bi-hiru urtean neguko bi hilabete Algecirasen pasatu zituen). Amak eta berak eramaten zuten etxea. Amari buruzko kontuak.

113. Saregileen arteko giroa

- **Erref**: PAS-022/025
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:35:41. **Bukatu**: 00:36:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:
Saregileen lana. Gogor aritzen ziren lanean. Saregileen arteko giroa. Etxera kafesne bila bidaltzen zuen Maria Jesusek (saregileen arduradun egiten zuenak).

114. Arrantza-motak

- **Erref**: PAS-022/033
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:47:54. **Bukatu**: 00:49:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantza-orokorra

Laburpena:
Lehen, begiz arrantzatzen zen. Gero, aparatuak jartzen hasi ziren itsasontzietan: sondak. Sarda: arrain multzoa. Majua.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-13

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com